

CREATURA

**Dossier pedagògic per a professorat
de la XarxaLlull**

Versió 2, agost de 2024

CONTINGUTS

I PRESENTACIÓ DE L'ACTIVITAT

Aquest recurs pedagògic es presenta com a una proposta autogestionada, que s'adapta als temps de cada grup classe i que permet al professorat acompanyar-lo en el procés d'aprenentatge.

L'objectiu d'aquest dossier pedagògic és oferir una guia perquè el professorat pugui portar a terme totes les activitats i dinàmiques amb èxit, proposant recursos per incentivar el diàleg i l'acompanyament al llarg del projecte.

La temporalització que mana en aquest projecte és flexible. En aquest dossier s'indiquen els temps mínims que s'han d'assumir per garantir-ne el bon desenvolupament. Tanmateix, les guies de preguntes i recursos per als diàlegs i debats es poden reduir o ampliar segons la disponibilitat de temps de cada grup.

El projecte preveu, sempre que sigui possible, una trobada en línia o presencial amb l'equip artístic de la pel·lícula.

BLOC 1

Contextualització

Quina és la nostra mirada al cinema europeu? 3

Presentació de l'Acadèmia del Cinema Català

Presentació de la pel·lícula

Fitxa tècnica 4

Glossari del cinema

Visionament de les càpsules

5

Visionament de la pel·lícula

BLOC 2

Dinàmica a l'aula

6

Diàleg/Debat + visionament dels materials de reforç

Glossari de *Creatura*

Guia de preguntes per temàtiques 7

La Mila

El pare i la mare

El mar

La casa

8

La urticària

El desig

La percepció personal de la pel·lícula

9

El llenguatge

10

Creació de la càpsula de vídeo (opcional)

11

BLOC 1

Temporització orientativa Una hora de classe

Materials necessaris Presentació «*Creatura_Materials Bloc 1*»

ESTRUCTURA DE LA SESSIÓ

Contextualització	• Debat col·lectiu: quina és la nostra mirada al cinema europeu? • Presentació de l'Acadèmia del Cinema Català.
Presentació de la pel·lícula	Presentació del títol de la pel·lícula, el cartell i la informació rellevant abans del visionament.
Visionament de les càpsules de vídeo	A càrrec de tres professionals que han treballat en la pel·lícula. Procedents d'àmbits diferents, cadascun d'ells es presenta en un vídeo càpsula i explica la seva funció.
Preparació per al visionament	Explicació sobre on i quan farem el visionament i explicació de què es demanarà fer un cop acabada la pel·lícula.

CONTEXTUALITZACIÓ

Debat col·lectiu: quina és la nostra mirada al cinema europeu?

QUÈ FEM?

Iniciem el projecte amb un debat col·lectiu per situar-nos dins el context en el qual es desenvolupa aquest i per reflexionar sobre la incidència del cinema europeu en el dia a dia dels estudiants.

COM HO FEM?

Partim de la pregunta:

- Quina és l'última sèrie/pel·lícula que heu vist? (*Creatura_Materials Bloc 1, diapositives 2-3*)
- Els estudiants diuen els diferents títols en veu alta i s'escriuen tots a la pissarra o en una superfície visible per a tothom.
- Ens preguntem quants d'aquestes pel·lícules/sèries són europees. Es marquen gràficament i/o s'esborren tots aquells títols que no ho siguin.
- Seguim amb les preguntes: *Heu vist o coneixeu alguna pel·lícula catalana? En quin context l'heu vista? En què us fixeu a l'hora de triar les pròximes pel·lícules que veureu? Quin penseu que és el panorama del cinema català? Quines temàtiques pot tractar? Quins reptes té?* (*Creatura_Materials Bloc 1, diapositiva 4*)
- Expliquem què s'entén per cinema català:

És el cinema produït a Catalunya i amb talent català. La producció d'una pel·lícula és tot allò que té a veure amb l'organització i la distribució dels recursos econòmics per tal que es pugui portar a terme, i comprèn el rodatge, el muntatge, la distribució i la presentació.

Presentació de l'Acadèmia del Cinema Català

QUÈ FEM?

Explicar què és l'Acadèmia del Cinema Català per tal de conèixer la institució, la feina que duu a terme i el vincle amb el projecte que s'està iniciant com a grup classe.

COM HO FEM?

Fent ús de la presentació *Creatura_Materials Bloc 1, diapositives 5 i 6*, en què s'exposa la informació següent:

L'Acadèmia del Cinema Català és la institució que s'encarrega de promocionar el cinema català. Igual que l'Acadèmia de les Arts i les Ciències Cinematogràfiques de Hollywood organitza els premis Oscar com a sistema de reconeixement, l'Acadèmia del Cinema Català organitza els anomenats Premis Gaudí, uns guardons anuals que celebren i reconeixen el talent del cinema a Catalunya. Les pel·lícules que formen part d'aquest projecte han estat reconegudes per l'Acadèmia.

PRESENTACIÓ DE LA PEL·LÍCULA

QUÈ FEM?

Presentem la pel·lícula a partir de la qual treballarem, *Creatura*. Es presenta l'equip i es passa el tràiler per tal de contextualitzar-la abans d'anar a la sala de visionament. També es fa una breu presentació de l'argument i el context.

COM HO FEM?

Explicant la informació següent i fent ús de la presentació *Creatura_Materials bloc 1, diapositives 7 i 8*, en què s'exposa la fitxa tècnica, i el tràiler, que també es pot trobar en el següent [enllaç](#).

FITXA TÈCNICA

Direcció Elena Martín Gimeno

Guió Elena Martín Gimeno, Clara Roquet

Producció Vilaüt Films, Lastor Media, Avalon, Elastica Films, S/B Films

Durada 112 min.

Gènere Drama

Versió original Original en català

Intèrprets Alex Brendemühl, Carla Linares, Clara Segura, Clàudia Malagelada, Elena Martín Gimeno, Marc Cartanyà, Mila Borràs, Oriol Pla

Sinopsi Després de mudar-se amb la seva parella a la seva nova llar, la Mila s'adona que la seva pèrdua de desig es troba en si mateixa. Comença un viatge entorn la seva educació sexual en el qual revisita experiències de la seva infància i adolescència amb l'esperança de reconciliar-se amb el seu propi cos.

Glossari del cinema

- **Actuació:** la interpretació dels actors i actrius en els seus papers.
- **Argument:** l'estructura narrativa o trama principal de la pel·lícula.
- **Banda sonora:** la música i els efectes de so que acompanyen la pel·lícula.
- **Clímax:** el punt culminant o més emocionant de la pel·lícula.
- **Desenllaç:** La resolució de la trama i el destí final dels personatges.
- **Desenvolupament dels personatges:** com els personatges canvien i creixen al llarg de la història.
- **Direcció:** la feina del director o directora en la conducció de l'obra cinematogràfica.
- **Estètica:** l'aspecte artístic i visual de la pel·lícula.
- **Estil visual:** la manera única en què el director utilitza la cinematografia i altres elements visuals per expressar-se.
- **Fotografia:** l'aspecte visual de la pel·lícula, incloent-hi l'ús de llums, colors i la composició de la imatge.
- **Gènere:** el tipus o estil de la pel·lícula, com ara drama, comèdia, acció, etc.
- **Guió:** el text escrit que serveix com a base per a la filmació.
- **Impacte cultural:** la influència i el significat de la pel·lícula en la societat i la cultura popular.
- **Muntatge:** l'organització i edició de les diferents escenes per crear el producte final.
- **Narració:** la manera com s'explica la història i es desenvolupen els esdeveniments.
- **Personatges:** els protagonistes i secundaris que apareixen a la història.
- **Recepció crítica:** la resposta i les opinions dels crítics i del públic sobre la pel·lícula.
- **Simbolisme:** els elements simbòlics que poden tenir significats més profunds dins de la pel·lícula.
- **Tema:** els temes o missatges principals que la pel·lícula tracta de comunicar.

VISIONAMENT DE LES CÀPSULES

QUÈ FEM?

Creatura_Materials bloc 1, diapositiva 9

Visualitzem tres càpsules de vídeo en què tres professionals vinculades a la pel·lícula ens expliquen la seva funció en la creació, el desenvolupament i la producció d'aquesta, en què consisteix la seva feina i quin repte personal va suposar fer la pel·lícula.

🔗 **CAT | Càpsules Creatura 1**
Clàudia Malagelada
(actriu)

🔗 **CAT | Càpsules Creatura 2**
Irene Roqué
(directora de repartiment)

🔗 **CAT | Càpsules Creatura 3**
Marieta Torrent
(tècnica de continuïtat)

✳ A més d'aquests clips amb els subtítols en català incrustats (CAT), en aquesta [llista de reproducció](#) hi trobareu la versió en l'anglès (ENG).

COM HO FEM?

Després de visionar les càpsules, obrim un espai per al debat: *Coneixíeu tots aquests rols? Hi ha alguna càpsula que us hagi cridat especialment l'atenció? Per què?*

✳ **Reflexió:** el cinema és un treball d'equip; sovint no es visibilitza tot el conjunt de persones que fan possible la producció de la pel·lícula.

VISIONAMENT DE LA PELLÍCULA

QUÈ EXPLIQUEM?

Expliquem que, després del visionament, cadascú haurà de pensar en una paraula que relacioni amb la pel·lícula. Aquesta es posarà en comú amb la resta del grup i s'explicarà el perquè de l'elecció durant el segon bloc del projecte.

BLOC 2

Temporització orientativa	Una hora de classe
Materials necessaris	Presentació « <i>Creatura_Materials Bloc 2</i> »

ESTRUCTURA DE LA SESSIÓ

Dinàmica a l'aula	Recull de la dinàmica que es demana després del visionament de la pel·lícula. Posem en comú aquelles paraules que s'han escollit.
Diàleg/debat + visionament dels materials de reforç	A partir d'una guia de preguntes, iniciem un debat a l'aula sobre la pel·lícula i les sensacions que ens ha generat.
Creació de la càpsula de vídeo (opcional)	Collectivament, creem una càpsula de vídeo que resumeixi l'opinió i l'experiència del grup que es farà arribar als professionals i a la productora que han fet la pel·lícula.

DINÀMICA A L'AULA

QUÈ FEM?

Demanem individualment als estudiants que exposin i expliquin quina paraula han escollit per vincular-la directament amb la pel·lícula. En cas que aquesta hagi canviat en el transcurs dels dies a causa de la reflexió o canvis d'opinió, demanem la justificació i el pensament darrere el canvi. Explicuem en què consisteix el bloc 2 i quines són les diferents activitats. Totes les reflexions i debats que es generin han de servir per poder estructurar una càpsula de vídeo; és per això que és necessari conèixer amb antelació l'objectiu del bloc.

COM HO FEM?

Escrivim les paraules en un lloc visible. Podem utilitzar una superfície com la pissarra o podem demanar a membres del grup que les escriguin en un full o llibreta. Generem així un recull de dades, pensaments i propostes que ens serviran per poder estructurar la càpsula més endavant.

Busquem una relació entre les paraules, les agrupem per grups temàtics o per similitud de significats. *S'han repetit paraules? Si és que sí, quines es repeteixen més?* Preguntem per què creuen que han sorgit aquestes impressions. *Quins elements de la pel·lícula ens han portat a vincular-hi aquestes paraules?*

DIÀLEG/DEBAT + VISIONAMENT DELS MATERIALS DE REFORÇ

QUÈ FEM?

El diàleg ha de néixer de la primera dinàmica, a partir de les reflexions grupals que sorgeixin. L'objectiu d'aquesta part és reflexionar sobre la pel·lícula, no des d'un punt de vista analític, sinó a partir de la vinculació d'allò que hem vist, sentit, i la realitat directa dels joves. A més a més, també es busca fer una petita anàlisi lingüística, una reflexió a partir dels usos de la llengua a la pel·lícula.

COM HO FEM?

Durant aquest procés el docent assumeix el rol de mediador. Es volen incentivar el debat i tots els punts de vista que hi ha al grup; per tant, es convida la gent a participar, a dir-hi la seva i a parlar de la pel·lícula. És important que es documenti tot el procés, ja que a partir de les reflexions es construirà la càpsula de vídeo. Es pot dividir i que diferents membres del grup recullin tot allò que els sembli necessari en una llibreta.

A continuació s'adjunta una guia de preguntes que poden ajudar al desenvolupament del diàleg/debat, juntament amb **materials de suport visual (diapositives)**. Les preguntes es poden formular collectivament i discutir en grups petits o per parelles, abans de recollir conclusions finals. En el moment de fer el debat, seria convenient repassar les oracions i estructures gramaticals pertinents per fer reflexions i respondre preguntes, així com el vocabulari específic dels temes clau de la pel·lícula (a continuació).

Glossari de *Creatura*

- **Amistat:** Les relacions entre amics i amigues, i com aquestes relacions poden influir en les decisions i experiències dels personatges.
- **Consentiment:** El principi ètic i legal pel qual les persones donen el seu permís o acord a una activitat o interacció, especialment pel que fa a les relacions sexuals, que és fonamental per al respecte i la seguretat dels individus.
- **Desig:** El sentiment intens de voler o desitjar alguna cosa; en aquest cas, pot referir-se als desitjos personals dels personatges, incloent-hi el desig sexual i emocional.
- **Despertar sexual:** El procés de descobrir i explorar la sexualitat, que pot ser una part important del creixement i desenvolupament dels personatges joves de la pel·lícula.
- **Etales vitals:** Les diferents fases de la vida d'un individu, com la infància, l'adolescència, la joventut, l'edat adulta i la vellesa, que poden ser temes importants explorats a la pel·lícula.
- **Exploració:** El procés d'explorar noves experiències i possibilitats, tant en termes de relacions personals com de llocs i activitats, que pot ser un aspecte destacat de la narrativa de la pel·lícula.
- **Família:** Els vincles familiars i les dinàmiques entre els membres de la família, incloent-hi els conflictes, les relacions afectuoses i les tensions que poden sorgir.
- **Identitat:** El sentiment de pertinença i la cerca de la identitat pròpia, incloent-hi la identitat sexual i de gènere.
- **Intimitat:** La proximitat emocional i física entre les persones, incloent-hi els moments de connexió íntima i les relacions de confiança.
- **Lleure:** Les activitats recreatives i d'oci de què els personatges gaudeixen durant les vacances, com ara nedar, prendre el sol, fer caminades, etc.
- **Llibertat:** La sensació de llibertat i d'abandonar les responsabilitats habituals, que pot ser un tema destacat durant les vacances i l'estiu.
- **Pressió social:** Les expectatives i normes socials que poden influir en el comportament i les decisions dels adolescents, incloent-hi la pressió per conformar-se a estereotips de gènere o a les expectatives pel que fa a les relacions personals.
- **Psicosomàtic:** Relatiu a la connexió entre els factors psicològics i els físics, com ara l'impacte potencial de l'estrès emocional en la salut física dels personatges: en aquest cas, el tractament de la urticària en la pel·lícula.
- **Reflexió:** L'oportunitat de reflexionar sobre la vida, les relacions i les experiències passades, que pot ser una part important del procés de creixement personal dels personatges.
- **Vacances:** El temps fora de la feina o l'escola dedicat al descans, l'oci i les activitats recreatives, moment clau per al desenvolupament dels personatges i la trama.

Guia de preguntes per temàtiques

LA MILA *(diapositives 2-6)*

Durant la pel·lícula, observem el personatge de la Mila en tres moments de la seva vida: la infància, l'adolescència i l'edat adulta.

- Si haguéssiu d'escollir un verb per descriure cadascuna de les etapes, quin escolliríeu? Per què?
- Us heu sentit identificats amb la Mila en alguna d'aquestes etapes?
- Per què creieu que la pel·lícula escull aquesta temporalitat? Canviaria la narrativa si les tres etapes es mostressin en ordre cronològic?
- Quina creieu que és la relació de la Mila amb la seva amiga Aina? I amb en Guillem? Què poden representar aquestes dues amistats?

EL PARE I LA MARE (diapositives 7-10)

- Com descriuríeu la relació de la Mila amb el seu pare?
- Per què creieu que el pare de la Mila li diu que el fa sentir incòmode? Quina evolució té la relació entre els dos personatges?
- Com descriuríeu la relació de la Mila amb la seva mare? És semblant que la que té amb el pare? Per què?
- Coneixeu el complex d'Èdip o d'Electra? Sabeu d'on venen? Creieu que la pel·lícula revisita aquest concepte relacionat amb la psicoanàlisi? (diapositiva 10)
- Quina resolució troba amb el pare? I amb la mare?

El complex d'Èdip descriu, segons el psicoanalític Sigmund Freud, l'etapa del desenvolupament d'un nen en què aquest comença a sentir desig envers el progenitor del sexe oposat, la mare. En conseqüència, comença a odiar al pare. Aquest complex es basa en la història del personatge mitològic d'Èdip, que es casa amb la seva mare, Jocasta, després d'haver matat el seu pare sense saber-ho.

El complex d'Electra, la versió inversa de l'anterior, és un concepte psiquiàtric proposat per Carl Gustav Jung per descriure la fixació afectiva de la filla o nena per la figura del pare. El nom prové del personatge mitològic grec, d'Electra, que va planificar una venjança matricida amb el seu germà Orestes contra la seva mare i Egist, el seu padrastre.

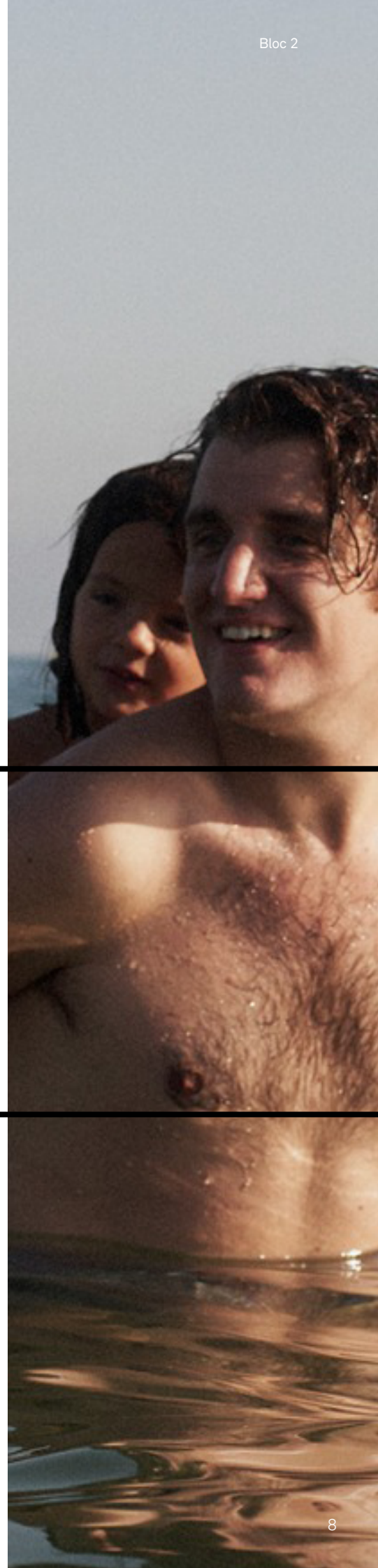
EL MAR

- El mar és un d'aquests elements presents al llarg de tota la història. Què creieu que pot simbolitzar? Per què? (diapositives 11-12)
- Quina relació té la Mila amb el mar? Quin paper té el mar en la conclusió de la pel·lícula? Què us ha evocat aquest moment? Com us heu sentit? (diapositiva 13)
- Teniu algun espai o element amb el qual connecteu com la Mila ho fa amb el mar? Com és? Quins elements hi ha?

LA CASA (diapositives 14-15)

Un dels altres elements simbòlics és la casa, espai on ella ha passat tots els estius i on ha tornat a viure d'adulta.

- Quin significat pot tenir aquest retorn?
- Creieu que la Mila es troba còmoda a la casa? Per què? Quins elements o instants us ho fan pensar?
- Per què creieu que la història es desenvolupa a la casa on estiujava?
- Quina relació creieu que té l'estació de l'estiu amb la temàtica de la pel·lícula?

LA URTICÀRIA (diapositives 16-17)

Un dels altres elements simbòlics que actuen com a *leitmotiv* al llarg de la pel·lícula és la urticària.

- Recordeu en quin moment li apareix per primera vegada? Quina lectura en feu? Què creieu que simbolitza?
- Heu experimentat mai una reacció física a una problemàtica de la vostra vida? Com us heu sentit?
- Coneixeu el gènere del body horror? Creieu que l'autora s'hi ha pogut inspirar?
- Quina sensació us ha generat la urticària? Com la vinculeu a un sentiment de rebuig?

EL DESIG (diapositives 18-19)

- De quina manera heu vist representat el desig a la pel·lícula? És sempre una representació positiva?
- Aquesta representació del desig és la que predomina en el discurs cultural actual? En què en difereix? En què s'hi assembla? Què us sembla?
- Quin paper té el personatge d'en Marcel?

LA PERCEPCIÓ PERSONAL DE LA PELLÍCULA

- Com us heu sentit durant el visionament de la pel·lícula? Si haguéssiu de descriure el procés que heu viscut, quines tres paraules utilitzaríeu?
- Us imaginàveu així la història? Què us ha agradat? Quins elements en canviaríeu?
- La pel·lícula ens proposa una nova perspectiva cinematogràfica sobre la salut sexual. Què en penseu? Us ha semblat positiva?
- Creieu que és fàcil construir una narrativa a partir del respecte i la cura?
- Us ha permès reflexionar sobre la vostra pròpia vivència?
- Si haguéssiu d'enviar un missatge a la Mila, què li diríeu? Podeu fer-ho anònimament.

EL LLENGUATGE

A partir d'aquests extractes dels diàlegs de la pel·lícula, parlem de les característiques del català col·loquial o familiar.

- *Jo no m'enfado, Mila. Jo soc tonto, això és el que passa.* (min 16)
- *Ens veiem després? Vale, amor.* (min 19)
- *Tu ara mateix, tindries nòvio?* (min 21)
- *No em liaré mai amb ell. Ni amb ell ni amb ningú.* (min 22)
- *Mila, per què ets tan sosa? No pots ensenyar les tetes. Per a què està el push-up?* (min 23)
- *No m'imaginava que fossis tan guarrilla. Per la cara de bona nena.* (min 27) / *Et diuen guarra.* (min 35)
- *Alguns anaven una mica passats. Els guiris i la gent del poble. Hi havia una noia que anava superborratxa (...) i tots els podien veure i anaven a saco.* (min 28) / *No sé si t'adones que et tanques a saco, tio.* (min 67)
- *Una mica fresca aquesta noia, no?* (min 29)
- *I vosaltres, us feu dedillos? I tu què, et fas pajas?* (min 34)
- *Vas a sopar, veus la pele i et vinc a buscar.* (min 48)
- *És mala idea que et faci un petó? Pitjor idea que el franquisme. Pensa que va construir pantanos.* (min 57)
- *Em poses tan cachonda.* (min 61)
- *M'adormo si em remenes el culete.* (min 82)
- *Quina calor que carda!* (min 87)
- *Mila, carinyo, el pare estava dormint i tu estaves molt esverada.* (min 91)
- *Vinga, que li posarem aigüeta del mar.* (min 93)

- Quin model de llengua creieu que s'utilitza?
- Quins camps semàntics creieu que trobem si agrupem algunes de les paraules de la pel·lícula?
- Quines llengües apareixen a la pel·lícula? Per què creieu que això és així?
- Quin paper creieu que hi té el llenguatge?

Algunes característiques del català col·loquial són l'ús d'estrangerismes (castellanismes, anglicismes: tonto, push-up, etc.), els diminutius (aigüeta, guarrilla, culete, etc.), les hipèrboles (superborratxa...) o apel·latius afectuosos (carinyo, amor), etc.

Un bon recurs per a la cerca de vocabulari col·loquial és l'ésAdir.

CREACIÓ DE LA CÀPSULA DE VÍDEO

La dinàmica final de la càpsula de vídeo, es presenta com a activitat d'anàlisi i síntesi en què els joves hauran d'organitzar les opinions en format vídeo, que es podrà fer arribar a l'equip de la pel·lícula. Tanmateix, aquesta activitat és opcional i la seva realització dependrà del criteri del professorat.

QUÈ FEM?

Per concloure el projecte, i com a forma de recollida, es demanarà que els estudiants, col·lectivament, gravin una càpsula de vídeo, semblant a la que hauran rebut per part dels membres de l'equip de la pel·lícula. L'objectiu d'aquesta càpsula és sintetitzar tota la informació que ha anat sorgint durant el diàleg, posar d'acord el grup classe i donar la seva opinió sobre l'experiència de la pel·lícula relacionant-la amb la informació que els tres membres de l'equip els han explicat. Si escau es podria fer arribar aquestes càpsules a la productora de la pel·lícula i als membres de l'equip que hauran conegut a través de les càpsules. Una oportunitat per fer sentir la seva veu i fer un retorn directe amb els creadors de la pel·lícula.

COM HO FEM?

- Partim de la pregunta: *I nosaltres, com hem viscut la pel·lícula de Creatura? Quins elements han ressonat amb la nostra manera de veure el món? Què ens ha despertat el que hem vist? Com ens hem sentit?...*
- El vídeo és un reflex de tot el procés: es poden utilitzar imatges i so intercalat per il·lustrar el discurs, que hi aparegui tot el grup classe o bé els portaveus que s'escullin...
- El professorat pot cercar el format (estructura, recursos, etc.) que millor s'adapti a les necessitats i nivell del grup com ara l'aplicació d'un temps verbal concret, lèxic especialitzat, etc.
- A nivell tècnic, l'activitat també és flexible: es pot realitzar des d'un vídeo assaig complex, fins a una posada en escena més senzilla. Actualment, els joves estan molt avesats a l'edició de vídeo gràcies a les xarxes socials; es poden aprofitar aquestes idees i habilitats a l'hora de crear la càpsula.
- Es pot dividir el grup classe en diferents comissions a partir de les quals treballar el guió, filmació i edició; es pot fer tot conjuntament, a través de decisions més assembleàries consensuant el *modus operandi*.

